

«Utourism Utopism»: una mirada crítica sobre el turisme

Aquest estiu, l'alcalde de Lloret de Mar va manifestar la voluntat del consistori de canviar el model turístic i apostar per un turisme de caire familiar. El cert és que al llarg dels anys, el reclam de Lloret com una ciutat de sol, platja i evasió nocturna ha provocat que, a poc a poc, gran part de les famílies que havien estiuejat a la zona hagin buscat altres indrets de descans. Aquests comentaris posen en evidència la necessitat de replantejar un tipus de desenvolupament econòmic vertebrat exclusivament sobre el gran complex de la indústria turística de masses. En aquest sentit, resulta del tot indicada l'exposició «Utourism, Utopism», amb la qual l'artista garrotxí Marcel Dalmau ha inaugurat la temporada expositiva a l'Espai Zero1 d'Olot.

La proposta d'aquest creador s'articula a l'entorn d'una reflexió crítica sobre els processos de construcció dels imaginaris turístics. El procediment escollit per Dalmau per escometre aquesta feina ha estat la realització d'una sèrie fotogràfica

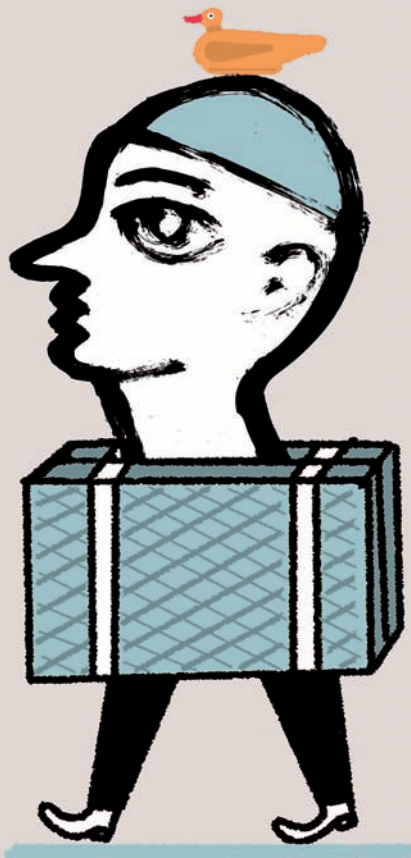
Agustí Centelles a Lloret de Mar

La imatge de Lloret de Mar de Marcel Dalmau és un bon exemple del dia a dia de la vila. Rere l'oferta de sol i disbauxa nocturna, la ciutat no ofereix gaires més alternatives. Amb tot, de tant en tant s'hi pot gaudir d'alguna iniciativa cultural que trenca amb la dinàmica habitual, com l'exposició de fotografies d'Agustí Centelles sobre la Guerra Civil que, fins a la darrereria de l'estiu, s'ha pogut visitar a la seu de l'antic Sindicat. Possiblement aquesta és una de les línies per les quals ha d'apostar la ciutat si vol trobar una alternativa al model turístic actual.

que pren com a motius d'estudi Lloret de Mar, Empuriabrava i Olot. Des d'aquesta línia de partença –i amb un to irònic, no exempt en ocasions d'una certa comicitat–, l'artista incideix en el fet que la indústria de l'oci turístic porta implícita una simplificació de les contradiccions i les complexitats dels llocs.

Amb un joc metonímic –farcit de certs tints surrealistes, sobretot en el cas d'Olot–, Dalmau desmunta alguns dels clixés, políticament correctes i fàcilment assimilables, que pretenen configurar una imatge enganyosa de les zones turístiques. Així, no defuig la consideració d'una Empuriabrava creada per a l'atracció d'un turisme residencial de classe mitjana-alta, que ha acabat imposant un model urbanístic de privatització del territori. En el cas de Lloret de Mar s'endevina la intenció de remarcar tot el que gira al voltant de l'oferta de sol i platja: a través d'un passeig per la població, l'artista deixa entreveure el que ha comportat l'estandardització i massificació de la ciutat. Finalment, en el cas d'Olot, desemmascara alguns dels imaginaris que la capital garrotxina ha creat al voltant del conreu del costumisme i el pintoresquisme, a fi de captar un visitant més culturalitzat que el que s'acosta a les platges lloretenques.

En resum, ens situem davant d'un quefer artístic qüestionador, que furga en els aspectes més problemàtics i desmitificadors del turisme per desarmar l'anelhada Arcàdia que ofereixen els fulletons turístics.

MARC VICENS